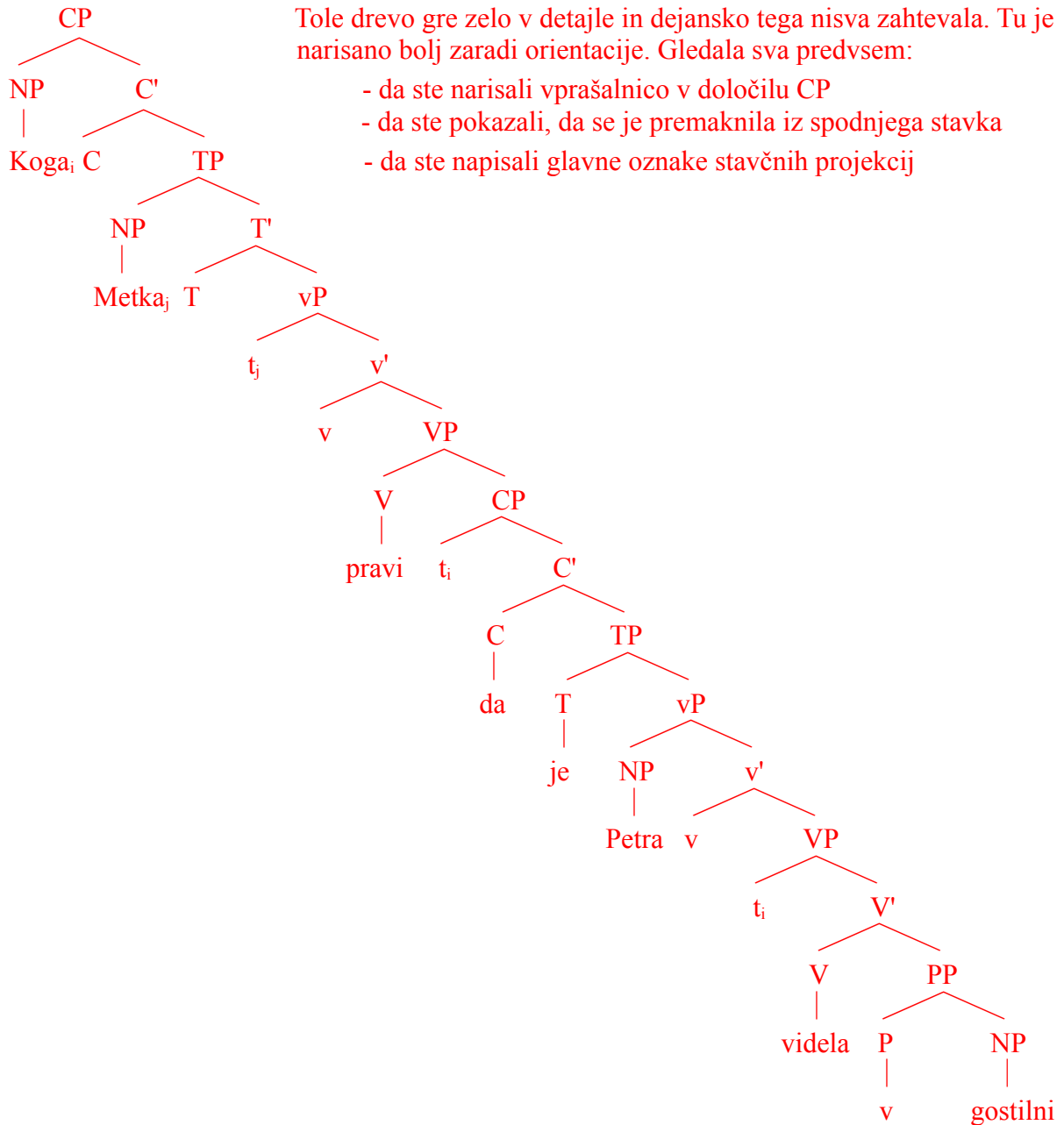

1. S skladenjskim drevesom prikaži izpeljavo spodnjega stavka.

10

(1) *Koga Metka pravi, da je Petra videla v gostilni?*

Tole drevo gre zelo v detajle in dejansko tega nisva zahtevala. Tu je narisano bolj zaradi orientacije. Gledala sva predvsem:

- da ste narisali vprašalnico v določilu CP
- da ste pokazali, da se je premaknila iz spodnjega stavka
- da ste napisali glavne oznake stavčnih projekcij

2. Katero načelo razloži neslovničnost primerov (2-3)? (A, B ali C)

(2) **Petra_i je srečala fanta_j, ki je poznal svojo_i sestro.*

5

Načelo A

(3) **Svojega_i očeta je Peter_i želel, da bi srečala Meta_j.*

5

Načelo A

(4) **[Še preden se je Peter_i zavedel], je on_i že visel v mreži visoko na drevesu.*

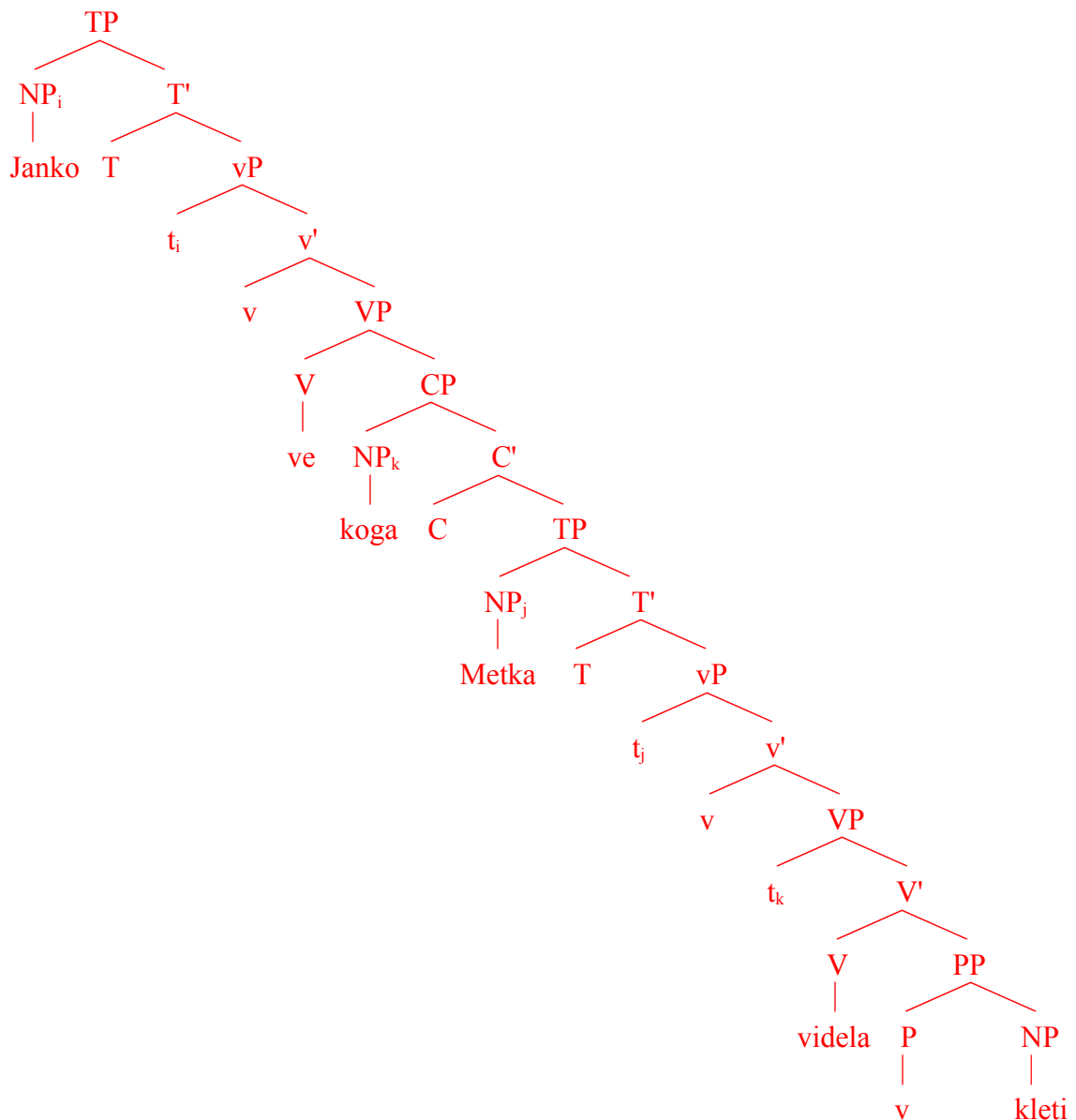
5

Načelo C

3. Pretvori oklepajni zapis (5) v skladenjsko drevo.

5

(5) [TP [NP_iJanko]_i T [vP t_i v [VP [v_{ve}] [CP[NP_kkoga]_k C [TP[NP_jMetka]_j T [vP t_j v[VP t_k [v_{skriva}] [PP [P_v] [NP_kkleti]]]]]]]]]]]]]

4. Ali besede v oglatem oklepaju tvorijo sestavnik? Zakaj (ne)?

5

(6) [Jankovo nakazilo večje vsote denarja odvetniku] ni ostalo neopaženo.

Da. To je sestavnik. To je samostalniška zveza, ki je v stavku (6) osebek. Celotno samostalniško zvezo lahko zamenjamo z vprašalnico – *Kaj ni ostalo neopaženo?*, ne moremo pa vprašati po osebkcu in pustiti del samostalniške zveze v stavku – **Kaj denarja odvetniku ni ostalo neopaženo?*, **Kaj odvetniku ni ostalo neopaženo?* (stavek je sicer slovničen, vendar z nerelevantnim pomenom – nas zanima pomen, kjer je odvetnik dobil denar, ne pomen, kjer je odvetnik ta, ki je opazoval), **Kaj večje vsote denarja odvetniku ni ostalo neopaženo?*; celotno samostalniško zvezo lahko premaknemo na kak druge del stavka, ne moremo pa premakniti njenih delov:

– *Neopaženo ni ostalo Jankovo nakazilo večje vsote denarja odvetniku.*

- *Jankovo nakazilo ni ostalo neopaženo večje vsote denarja odvetniku.
- *Jankovo nakazilo večje ni ostalo neopaženo vsote denarja odvetniku.
- *Jankovo nakazilo večje vsote ni ostalo neopaženo denarja odvetniku.
- *Jankovo nakazilo večje vsote denarja ni ostalo neopaženo odvetniku. (ta primer je sicer zopet slovničen, vendar samo z nerelevantnim branjem, kjer je *odvetnik* opazovalec, ne pa prejemnik denarja.)

Premikanje v enem kosu in vprašaljenje sta bila testa za setavniškost.

5. Spodnje vprašanje je dvopomensko. (Imenujmo pomena A in B.)

(7) Zakaj je Janko rekel, da se Metka skriva v kleti?

a. Podaj smiselna odgovora na vprašanje v pomenu A in pomenu B. 5

- A: Ker se mu je zdelo to pomembno povedati. /Ker je hotel Metko zatožiti. /Ker je Janko izdajalec. /...
- B: Ker se Metka boji zračnih napadov. / Ker Metka misli, da v kleti ni nevarnosti, da te napadejo ptiči./ Ker ima v kleti varno sobo.

b. Skiciraj skladijski izpeljavi vprašanja pomenu A in pomenu B. (Osredotoči se na razliko med izpeljavama. Predpostavlja, da je prislovno določilo vzroka v skladijskem drevesu priklopljeno (adjunction) funkcijski projekciji vP.) 10

A: [_{CP}Zakaj_i [_{TP}je Janko [_{VP}t_i rekel, [_{CP}da [_{TP}se Metka [_{VP} skriva v kleti]]]]]]]

B: [_{CP}Zakaj_i [_{TP}je Janko [_{VP} rekel, [_{CP}da [_{TP}se Metka [_{VP} t_i skriva v kleti]]]]]]]

c. Vprašanje (8) ima le en pomen. Kateri, A ali B? Katera sestavnina vprašanja (4) zakrivi manjkajoči pomen? Poimenuj in opiši pojav. 10

(8) Zakaj Janko ni rekel, da se Metka skriva v kleti?

(8) ima le pomen paralelen z A. Razlog je prepoved premika is skladijskega otoka, ki ga naredi zanikanje v glavnem stavku.

6. V čem se nedoločniški polstavki ločijo od stavčnih dopolnil z izraženo časovno morfologijo? Naštej in opiši vsaj tri razlike. 15

- Nedoločniški polstavki nimajo veznika; stavki s izraženo časovno morfologijo ga vedno imajo oziroma imajo, ko veznika ni, zapolnjeno določilo vezniške zveze s k-besedo.
- Nedoločniški polstavki nimajo izraženega osebka (vedno le PRO); StIČasMo imajo lahko povsem običajen osebek v imenovalniku, ki se ujema z glagolom v spolu številu in osebi, ki je lahko neizražen (vendar le pro).
- Nedoločniški polstavki so prepustni za dvigovanje naslonk (*Peter mu_i je sklenil kupiti darilo t_i*), StIČasMo ne dovoljujejo dviganje naslonk (**Peter mu_i ga_j je dejal, da bo kupil t_i t_j*.)
- Nedoločniški polstavki imajo predmet v rodilniku, če je v glavnem stavku nikalnica (*Peter ni hotel gledati televizije*); StIČasMo imajo predmet v tožilniku, če je zanikan nadredni stavek (*Peter ni hotel, da bi Meta gledala televizijo*.)
- NePoS dovoljujejo večkratni dvig k-besed (*Koga je komu Peter pozabil pokazati?*); StIČasMo ne dovoljujejo večkratnega premika k-besed (**Koga je komu Peter želel, da Marija pokaže?*)
- ...

7. Zaimkovne in glagolske naslonke v slovenščini so večinoma enklitike. Navedi katere naslonke so v slovenščini vedno proklitične in kdaj so običajno enklitične naslonke rabljene kot proklitike (navedi kakšen primer).

10

Proklitike v slovenščini so predlogi (#v najboljšem primeru, #na drugo stran ...), nikalnica (Janez #ne gleda televizije (in določni člen na pridevnikih – ta). Kot proklitike se lahko uporabljajo tudi običajne zaimkovne naslonke v vprašanjih '#Si mu ga že pokazal?', za kompleksnimi osebki 'Knjiga, ki sem jo včeraj videl na razprodaji, # mi je zelo všeč.', pa tudi v odvisnih stavkih '#Da mi ga je že pokazal, je trdil'.

8. Zakaj ne moremo vseh glavnih števnikov obravnavati kot enake skladske elemente? Navedi vse tipe glavnih števnikov in pokaži na primeru ene lastnosti, kako se razlikujejo med seboj.

15

- števniki od 1-4 – pridevniški: ujemanje med števnikom in samostalnikom – samostalnik je jedro in določa končnice na števniku. Števnik ne podeljuje sklona samostalniku. Jedro samostalniške zveze je samostalnik. Sam. vpliva na stavčno ujemanje. '3 vojaki so prišli'
- števniki od 5-999999 – členski: ni ujemanja med št. in samostalnikom. Samostalnik dobi sklon od števnik. Števnik je jedro samostalniške zveze. Stavčno ujemanje ni s samostalnikom ampak je vedno 3.os.sr.sp.ed. 5 vojakov je prišlo. Dva tisoč vojakov je prišlo.
- milijon – členski in samostalniški: Lahko se obnaša kot členski števniki: dva milijona vojakov je prišlo. Ali kot samostalniški: dva milijona vojakov sta prišla.
- milijarda – samostalniški: ujemanje je vedno s števnikom, (razlika med 'dva tisoč ljudi je prišlo in dve milijardi ljudi sta prišli). Števnik se obnaša kot samostalnik, ki ima rodilniško samostalniško dopolnilo.